วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 : มกราคม - เมษายน 2567

องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความเป็นเลิศของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน 5.0

Factors and Indicators of the Excellence of 5.0 Private Vocational Schools

ARTCLEINFO

Article history:
Received 2 January 2024
Revised 22 January 2024
Accepted 9 February 2024
Available Online 29 April 2024

สมภพ จันทราช[1,*], รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ[2],
จรัส อติวิทยาภรณ์[3] และ ศิลป์ชัย สุวรรณมณี[4]
Sompop Juntarach[1,*], Rungchatchadaporn Vehachart[2],
Jarus Ativittayaphon[3] and Sinchai Suwanmanee[4]

ABSTRACT

This research aimed to investigate the factors and indicators of the excellence of 5.0 private vocational schools. The study utilized document research and interviews with experts who experienced in the administration of private vocational schools. Nine samples were purposefully selected for the study. Data were collected through semi-structured interviews to cover main factors, sub-factors, and indicators. The tools were reviewed by five experts with experience in research and private vocational school administration to ensure content coverage, content validity, and construct validity, with a consistency index between 0.60 and 1.00.

The results revealed that the factors and indicators of excellence in private vocational schools 5.0 comprised 3 main factors, 10 sub-factors, and 48 indicators. Specifically, 1) the competency of students in private vocational schools consisted of 4 sub-components and 20 indicators, 2) the quality of vocational school personnel consisted of 3 sub-components and 14 indicators, and 3) the sustainable growth of private vocational schools consisted of 3 sub-components and 14 indicators.

KEYWORDS: FACTORS AND INDICATORS OF THE EXCELLENCE / 5.0 PRIVATE VOCATIONAL SCHOOLS

[1] หลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ประเทศไทย
Doctor of Education, Educational Administration, Faculty of Education, Thaksin University, Thailand.
[2] รองศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ประเทศไทย
Associate Professor, Faculty of Education, Thaksin University, Thailand.
[3] รองศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ประเทศไทย
Associate Professor, Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University, Thailand.
[4] อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ประเทศไทย
Lecture, Faculty of Education, Thaksin University, Thailand.
*Corresponding author; e-Mail address : khonrakgolf@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความเป็นเลิศของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน 5.0 เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Document Research) และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 9 คน เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 5 คน พิจารณาแก้ไขความครอบคลุมด้านเนื้อหา ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60-1.00

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความเป็นเลิศของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน 5.0 ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบหลัก 10 องค์ประกอบย่อย 48 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ด้านสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย 20 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านคุณภาพบุคลากรอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย 14 ตัวบ่งชี้ และ 3) ด้านการเติบโตอย่างยั่งยืนของสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย 14 ตัวบ่งชี้

คำสำคัญ: องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความเป็นเลิศ / สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน 5.0

บทนำ

ปัจจุบันสังคม 5.0 (society 5.0) เป็นยุคสมัยที่เกิดจากความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเกิดการแข่งขันในภาคอุตสาหกรรมและส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมโลกเป็นอย่างมาก เกิดการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของสังคมให้สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น รัฐบาลไทยได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) เพื่อเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) เป็นกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ลงวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี ยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้น เพราะฉะนั้นการจัดการศึกษาจึงต้องเน้นการสร้างคนให้ทันกับความเจริญของประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2554)

การศึกษา 5.0 แผนพัฒนาเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ฉบับที่ 5 ของประเทศญี่ปุ่น นโยบายที่นายชินโซ อาเบะ (Shinzo Abe) นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นประกาศใช้เมื่อกลางปี ค.ศ. 2018 ในฐานะสังคมของญี่ปุ่นที่ยึดคนเป็นศูนย์กลาง มุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพของคน สร้างสมดุลระหว่างความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจกับการแก้ไขปัญหาทางสังคมด้วยนวัตกรรมเทคโนโลยีการบูรณาการไซเบอร์สเปซ (Cyberspace) เข้ากับพื้นที่ทางกายภาพ (Physical space) โดยมีเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นพื้นฐาน มีปัญญาประดิษฐ์และหุ่นยนต์เป็นปัจจัยตัวเร่งกระบวนการ (Thailand Future Foundation, 2017) สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ “มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม” และมีเป้าหมายหลัก คือ 1) คุณภาพการศึกษาไทยดีขึ้น คนไทยมีคุณธรรมจริยธรรม มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศในอนาคต 2) กำลังคนได้รับการผลิตและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ 3) มีองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม สนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน 4) คนไทยได้รับโอกาสการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต 5) ระบบบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบราชการและการบริการภาครัฐยุคดิจิทัลเป็นบทบาทสำคัญที่จะขับเคลื่อนประเทศให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้คนไทยและการศึกษาไทยที่มีคุณภาพในระดับสากล พัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 และสังคม 5.0 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี

สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ว่าด้วยยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (พ.ศ. 2555-2569) โดยมุ่งปรับปรุงปัจจัยสนับสนุนและกระบวนการจัดการอาชีวศึกษาให้เกิดคุณภาพ

สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน 5.0 เป็นสถานศึกษาที่มีรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2562) เพื่อพัฒนากำลังคนให้เรียนรู้การอยู่ร่วมกันท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยีภาคอุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง เพราะฉะนั้นสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนต้องมีการบริหารจัดการให้สถานศึกษามีความเป็นเลิศท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี เศรษฐกิจและสังคม สร้างความสามารถในการแข่งขันในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน การพัฒนาคุณภาพบุคลากรและสร้างการเติบโตของสถานศึกษาได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดของ Senge (1990) กล่าวว่า การบบรลุผลสำเร็จในการบริหารเชิงคุณภาพสู่ความเป็นเลิศจำเป็นต้องมีปัจจัยสนับสนุนที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนไปสู่ความเป็นเลิศนั้นยังต้องมีการพัฒนาในอีกหลายด้าน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2558) ได้ระบุถึงสภาพปัญหาในการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาในประเทศไทย มีดังนี้ 1) ด้านผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า ผู้เรียนมีสมรรถนะไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้รวมทั้งขาดทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็น 2) ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่า ขาดแคลนครูผู้สอนทั้งในสาขาวิชาหลักและวิชาสามัญพื้นฐาน 3) ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการศึกษา พบว่า ครูนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนน้อย 4) ด้านการสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาขาดอิสระและความคล่องตัวในการบริหารจัดการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ 5) ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม พบว่า การส่งเสริมและสนับสนุให้ภาคเอกชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การชุมชน และสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษายังทำได้น้อย 6) ด้านการจัดระบบการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา พบว่า การจัดอาชีวศึกษาหลายสาขาวิชาไม่เน้นการฝึกปฏิบัติสมรรถนะวิชาชีพ อีกทั้งการจัดการเรียนการสอนยังขาดการเชื่อมโยงกับสถานประกอบการ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญจากการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้องในการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความเป็นเลิศของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน 5.0 เพื่อให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนได้ทราบถึงองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่เป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนสู่ความเป็นเลิศทางการศึกษาอาชีวศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความเป็นเลิศของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน 5.0

วิธีการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิทางการบริหารการศึกษาสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนที่ได้คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 9 คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิระดับนโยบายด้านการบริหารการอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 2 คน ผู้บริหารสมาคมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาแห่งประเทศไทย จำนวน 2 คน ผู้ประเมินด้านอาชีวศึกษา จำนวน 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 3 คน 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและด้านการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 5 คน ประกอบด้วย อาจารย์มหาวิทยาลัย ตำแหน่งรองศาสตราจารย์ จำนวน 2 คน และผู้อำนวยการสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 3 คน

กรอบแนวคิด

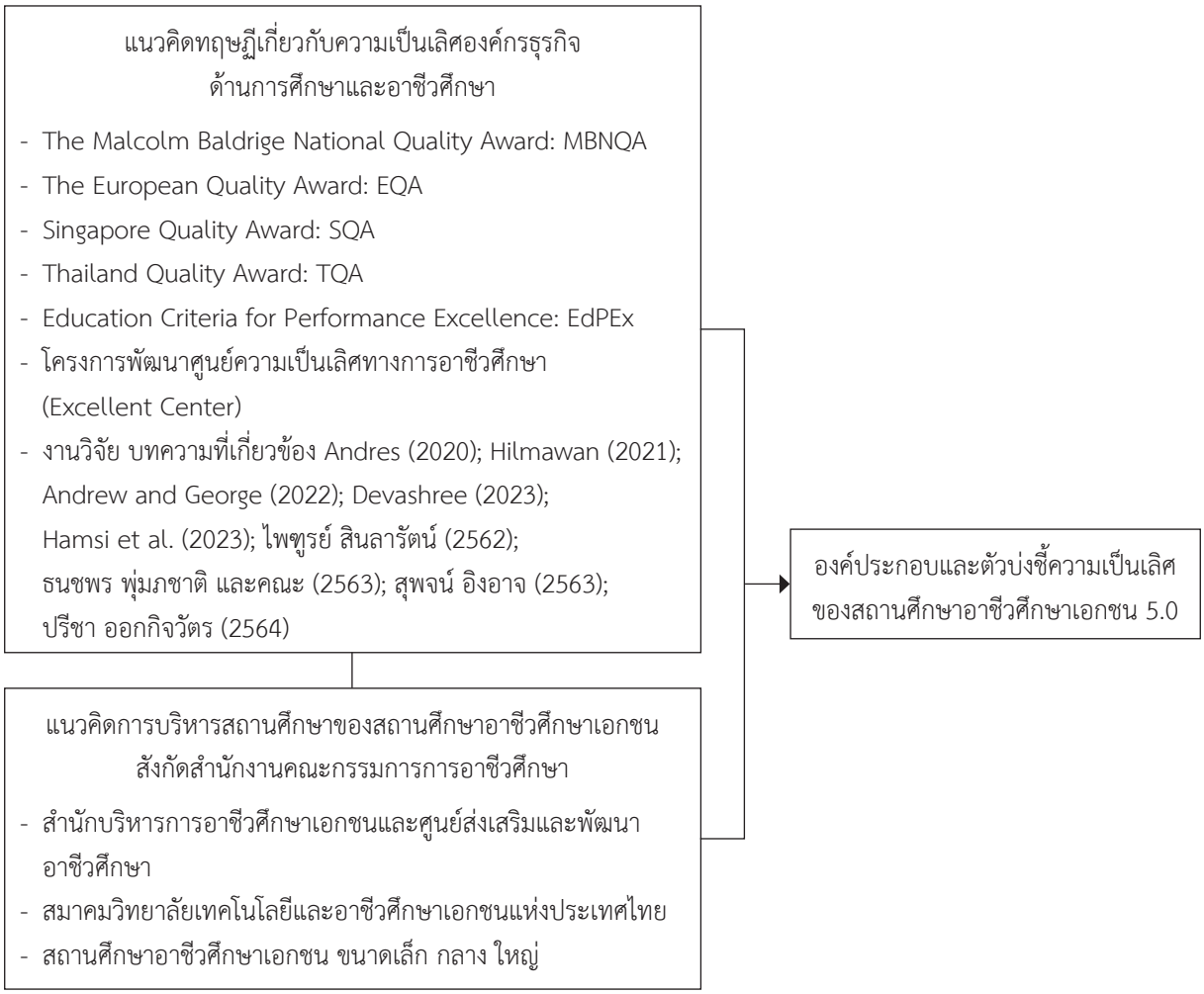

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบบันทึกข้อมูล
2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง
3. แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Congruence)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นเลิศทางอาชีวศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน 5.0 โดยมีขั้นตอนดังนี้ ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศสหรัฐอเมริกา รางวัลคุณภาพแห่งยุโรป รางวัลความเป็นเลิศประเทศสิงคโปร์ รางวัลคุณภาพแห่งชาติ เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ โครงการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา Andres (2020); Hilmawan (2021); Andrew and George (2022); Devashree (2023); Hamsi et al. (2023); ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2562); ธนชพร พุ่มภชาติ และคณะ (2563); สุพจน์ อิงอาจ (2563) และปรีชา ออกกิจวัตร (2564) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสังเคราะห์และสรุปเป็นร่างองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การรวบรวมความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความเป็นเลิศของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน 5.0 โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างจากร่างองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ ตามกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี (Theoretical Framework) จากขั้นตอนที่ 1 ซึ่งครอบคลุมในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ 1) ด้านสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษา 2) ด้านคุณภาพบุคลากรอาชีวศึกษา และ 3) ด้านการเติบโตอย่างยั่งยืนของสถานศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิระดับนโยบายด้านการบริหารการอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 2 คน ผู้ประเมินคุณภาพด้านอาชีวศึกษา จำนวน 2 คน ผู้บริหารสมาคมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาแห่งประเทศไทย จำนวน 2 คน และผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ จำนวน 3 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสังเคราะห์และสรุปเป็นองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC: Index of Congruence) ขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมด้านเนื้อหา ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ความถูกต้องด้านภาษา มีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00

ผลการวิจัย

การวิจัยเพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความเป็นเลิศของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน 5.0 มีผลการวิจัยดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความเป็นเลิศของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน 5.0 โดยใช้การศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน จากนั้นผู้วิจัยใช้วิธีการสังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความเป็นเลิศของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน 5.0 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก 10 องค์ประกอบย่อย 48 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. สมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษา ประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบย่อย 20 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1.1 สมรรถนะวิชาชีพ ประกอบไปด้วย 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามกำหนดของหลักสูตร 2) การปฏิบัติงานวิชาชีพพื้นฐานได้หลากหลายสาขาวิชา 3) ผลงาน นวัตกรรม หรืองานวิจัยใหม่ ๆ ในงานอาชีพของผู้เรียน 4) ผลการฝึกงานที่ได้รับความพึงพอใจจากสถานประกอบบการ 5) ทักษะวิชาชีพของผู้เรียนได้รับการรับรองมาตรฐานอาชีพจากสถานประกอบการชั้นนำทั้งในและต่างประเทศ

1.2 สมรรถนะทางสังคม ประกอบไปด้วย 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ความรับผิดชอบหน้าที่ที่ตนเองได้รับมอบหมาย 2) ทักษะการเป็นผู้นำและการเป็นผู้ตามที่ดี 3) ความสามารถในการสื่อสารทำความเข้าใจกับผู้ที่ต้องการสื่อสาร 4) ความเป็นพลเมืองโลกในสังคมพหุวัฒนธรรม 5) จิตอาสา เสียสละ ให้ความร่วมมือร่วมใจเพื่อผลประโยชน์ต่อส่วนรวม

1.3 สมรรถนะด้านเทคโนโลยี 5.0 ประกอบไปด้วย 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ความสามารถด้านเทคโนโลยี 5.0 ของผู้เรียน เช่น AI IOT เทคโนโลยีดิจิทัล เทคโนโลยีโลกเสมือนจริง และเซมิคอนดักเตอร์ 2) การรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในสังคมออนไลน์ 3) ความสามารถวิเคราะห์ข้อมูล และการใช้เครื่องมือโปรแกรมต่าง ๆ ในการช่วยวิเคราะห์ข้อมูล 4) ความสามารถในการนำเสนอข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ผลมาแล้วด้วยภาพได้ เช่น Data Visualization และ Infographic

1.4 สมรรถนะการพัฒนาคุณภาพชีวิต ประกอบไปด้วย 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ความสามารถสร้างโอกาสเข้าถึงการศึกษา 2) สุขภาพจิตที่ดี 3) การดูแลร่างกายให้แข็งแรงสมบูรณ์ 4) การสร้างอาชีพและมีรายได้เหมาะสมระหว่างเรียน 5) การพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอรักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต 6) ความสามรถในการบริหารจัดการด้านการเงิน เช่น การออมและการลงทุน

2. คุณภาพบุคลากรอาชีวศึกษาเอกชน ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบย่อย 14 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

2.1 ขีดความสามารถในการทำงาน ประกอบไปด้วย 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) การใช้เทคโนโลยี 5.0 ของครูและบุคลากรมาช่วยในการทำงาน การจัดการเรียนการสอน เช่น AI IOT แพลตฟอร์มโลกเสมือนจริง 2) ความสามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ 3) ความรู้ ความเข้าใจในงานวิชาการ หลักสูตร การวัดและประเมินผล 4) ความสามารถประยุกต์ความรู้ทักษะอาชีพสู่การพัฒนาผู้เรียน 5) ครูและบุคลากรมีทักษะพื้นฐานสามารถทำงานข้ามสายงานต่างกันได้

2.2 ความผูกพันในองค์กร ประกอบไปด้วย 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ครูและบุคลากรมีความรู้สึกที่ดีกับผู้เรียน 2) ครู และบุคลากรมีความรู้สึกที่ดีกับผู้บริหาร 3) ครูและบุคลากรมีความรู้สึกที่ดีกับผู้ปกครอง 4) การเข้าใจเป้าหมายขององค์กรเป็นไปอย่างถูกต้องในทิศทางเดียวกัน 5) การร่วมกันรักษาปกป้องชื่อเสียงและผลประโยชน์ขององค์กร

2.3 ความพึงพอใจในงาน ประกอบไปด้วย 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) พื้นที่การทำงานที่มีความปลอดภัยกับครูและบุคลากรทุกคน 2) ผลตอบแทนและสวัสดิการที่ดีให้กับครูและบุคลากรทุกคน 3) ความก้าวหน้าเติบโตในหน้าที่การงานของครูและบุคลากรทุกคน 4) ความมั่นคงในหน้าที่การงานครูและบุคลากร

3. การเติบโตอย่างยั่งยืนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบย่อย 14 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

3.1 การเติบโตขององค์กร ประกอบไปด้วย 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) การพัฒนาด้านเทคโนโลยีขององค์กรในการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง 2) การขยายหลักสูตร หรือมีผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ที่ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ 3) ผลประกอบการสัดส่วนรายได้ต่อทุนเพิ่มขึ้น

3.2 การได้รับความยอมรับ ประกอบไปด้วย 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ความพึงพอใจต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน 2) ความพึงพอใจที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนจากผู้เรียนและผู้ปกครอง 3) ผลการวิจัย นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ ผลงานได้รับการยอมรับในระดับชาติ นานาชาติ 4) ภาพลักษณ์ที่ดีได้รับการยอมรับจากสังคม 5) การดำเนินงานที่คำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน 6) การเป็นสถานศึกษาต้นแบบด้านการบริหารและการจัดการเรียนการสอน

3.3 ความยั่งยืนขององค์กร ประกอบไปด้วย 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ความสามารถปรับตัว ยืดหยุ่นได้ทันตามการเปลี่ยนแปลง เทคโนโลยี โรคระบาด และภัยพิบัติ 2) การเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่สร้างความผาสุกให้กับชุมชน 3) ประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) ความมั่นคงและสภาพคล่องทางการเงินสูง 5) การเป็นองค์กรแห่งความสุขไม่มีการใช้ความรุนแรง

ผู้วิจัยสรุปองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความเป็นเลิศของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน 5.0 ได้ดังภาพที่ 1 ดังต่อไปนี้

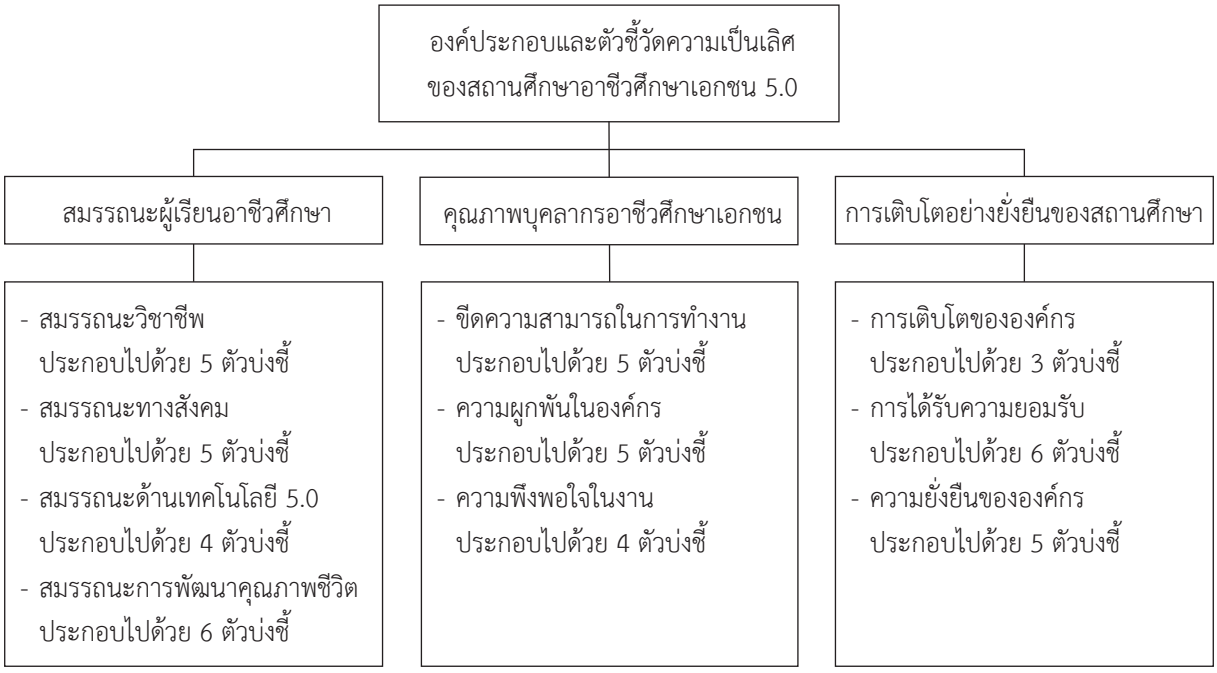

ภาพที่ 1 แสดงองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความเป็นเลิศของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน 5.0

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความเป็นเลิศของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน 5.0 สามารถสรุปและอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. สมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษา สามารถนิยามปฏิบัติการได้ว่าเป็นคุณลักษณะผู้เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพและประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณกรรมการการอาชีวศึกษา ที่แสดงออกถึงการบูรณาการใช้ความรู้ ทักษะวิชาชีพ ทักษะทางสังคม ทักษะเทคโนโลยี 5.0 ในการปฏิบัติงานอาชีพ และมีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา สุขใจ และพา อักษรเสือ (2563) พบว่า องค์ประกอบสมรรถนะนักศึกษาอาชีวศึกษา ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ สมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป สมรรถนะวิชาชีพ และการศึกษาอาชีวะ 4.0 ดังนั้น ผู้เรียนอาชีวศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน 5.0 จำเป็นต้องมีสมรรถนะของผู้เรียนทั้งหมด 4 สมรรถนะประกอบไปด้วย 1) สมรรถนะวิชาชีพ หมายถึง ผู้เรียนสามารถแสดงความรู้ความสามรถการปฏิบัติงานและสร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ ในงานอาชีพสร้างความพึงพอใจให้กับหน่วยงาน สถานประกอบการได้ในระดับสากล สอดคล้องกับ วราภรณ์ ศรีจันทร์พาล (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก พบว่า ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับ มากที่สุด และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับ มาก 2) สมรรถนะทางสังคม หมายถึง ผู้เรียนสามารถแสดงความสามารถและความรับผิดชอบในการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลาย มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่แสดงออกถึงความสามารถในการสื่อสารและมีจิตอาสาต่อกัน สอดคล้องกับ ศิริ ถีอาสนา และเฉลิมเกียรติ ถีอาสนา (2565) พบว่า ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามนโยบายแห่งรัฐด้านการจัดการอาชีวศึกษา ได้แก่ การมีจิตสำนึกที่ถูกต้องของการอยู่ร่วมกันภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การรู้จักรักษาสิทธิหน้าที่และผลประโยชน์ส่วนรวม และการเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ 3) สมรรถนะด้านเทคโนโลยี 5.0 หมายถึง ผู้เรียนแสดงความสามารถและเท่าทันการใช้สื่อเทคโนโลยี 5.0 สามารถวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลด้วยเทคโนโลยีใหม่ ๆ สอดคล้องกับ อจลา ศิริเสรีวรรณ และสุกัญญา แช่มช้อย (2564) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานครตามแนวคิดทักษะของคนในสังคม 5.0 กล่าวว่า สภาพที่พึงประสงค์ของทักษะของคนในสังคม 5.0 เช่น ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะดิจิทัล ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลการตีความและตอบสนองต่อความรู้และสารสนเทศ ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ เป็นต้น และ 4) สมรรถนะการพัฒนาคุณภาพชีวิต หมายถึง ผู้เรียนมีศักยภาพในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดูแลรักษาสุขภาพร่างกายและจิตใจให้แข็งแรงสมบูรณ์ สร้างโอกาสการเข้าถึงการศึกษาได้ตามที่มุ่งหวัง สร้างอาชีพให้มีรายได้ระหว่างเรียน รู้จักเก็บออมและการลงทุนสร้างความมั่นคงทางชีวิตและการเงิน สอดคล้องกับงานวิจัยของธิติมา พลับพลึง (2562) พบว่า คุณภาพชีวิตของผู้เรียนสายอาชีวศึกษาส่วนหนึ่งมาจากการสร้างอาชีพและสร้างงานระหว่างเรียนและมีโอกาสในการพัฒนาความสามารถของตนเอง

2. คุณภาพบุคลากรอาชีวศึกษาเอกชน สามารถนิยามปฏิบัติการได้ว่า ศักยภาพของบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณกรรมการการอาชีวศึกษามีทักษะความสามารถในการปฏิบัติงานและความเป็นอยู่ที่ดีของยุคเทคโนโลยี 5.0 ได้อย่างเป็นอันหนึ่งเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จงสถาพร ดาวเรือง (2560) พบว่า การมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษาที่มีความผูกพันจะส่งผลถึงความสำเร็จในการผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะ ดังนั้น คุณภาพของบุคลากรอาชีวศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน 5.0 ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ขีดความสามารถในการทำงาน หมายถึง ความสามารถในการบูรณาการทำงานได้อย่างหลากหลายโดยประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะด้านวิชาการร่วมกับเทคโนโลยี 5.0 เป็นไปตามมาตรฐานอาชีพในปัจจุบันเพื่อพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องกับ นิพิฐพนธ์ นันทะวงศ์ และคณะ (2566) พบว่า การพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรในสถานศึกษาช่วยส่งเสริมผลลัพธ์ของสถานศึกษาได้อย่างยั่งยืน 2) ความผูกพันในองค์กร หมายถึง ความรู้สึกที่ดีเป็นหนึ่งเดียวกันระหว่างผู้เรียน ครู ผู้บริหาร และผู้ปกครอง โดยมีเป้าหมายขององค์กรเป็นแนวทางการดำเนินงานและการอยู่ร่วมกัน ทั้งนี้ยังร่วมกันรักษาปกป้องชื่อเสียงและผลประโยชน์ขององค์กร สอดคล้องกับ อัจจิมา เสนานิวาส และคณะ (2565) พบว่า ความผูกพันของบุคลากรเป็นแรงกระตุ้นที่ช่วยให้บุคลากรมีความตั้งใจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถเกิดประสิทธิผลที่ดีต่อองค์กร และ 3) ความพึงพอใจในงาน หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของบุคลากรที่มีความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน มีค่าตอบแทนและสวัสดิการที่ดี มีเส้นทางความก้าวหน้าและความมั่นคงในอาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ

มนัสฌาน์ ชูเชิด (2565) พบว่า ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และสถานประกอบการ มีผลต่อกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนอาชีวศึกษาโดยภาพรวมในระดับมาก

3. การเติบโตอย่างยั่งยืนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน สามารถนิยามปฏิบัติการได้ว่า ความก้าวหน้าในศักยภาพของการจัดการศึกษาสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณกรรมการการอาชีวศึกษา จนได้รับการยอมรับในระดับชาติ และนานาชาติ สามารถดำรงอยู่ได้ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ เทคโนโลยี สังคมและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับ อรรถพล เสือคำรณ (2566) พบว่า การพัฒนาทุนมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นบุคลากร ผู้เรียน หรือทุกคนในองค์กรเป็นการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน ดังนั้น การเติบโตอย่างยั่งยืนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเติบโตขององค์กร หมายถึง การที่องค์กรมีสัดส่วนรายได้เพิ่มขึ้น ที่จะสามารถพัฒนาเทคโนโลยีในการบริหารจัดการขององค์กรให้สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าทุกกลุ่ม มีการขยายผลิตภัณฑ์ หลักสูตรใหม่ ๆ มีอัตรากำลังที่เหมาะสม สอดคล้องกับ วิทยา เจียมธีระนาถ และคณะ (2560) พบว่า ความเจริญเติบโตขององค์กร ประกอบไปด้วย 4 ตัวแปร คือ ความได้เปรียบทางการแข่งขัน ความสามารถในการทำกำไร การขยายส่วนครองตลาด และการเพิ่มมูลค่าอย่างยั่งยืน 2) การได้รับความยอมรับ หมายถึง การยอมรับจากลูกค้าทุกกลุ่มทั้งในระดับชาติ และนานาชาติมีปฏิกิริยายินยอมต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน ดูแลช่วยเหลือผู้เรียน มีผลงานสร้างสรรค์ใหม่ ๆ มีภาพลักษณ์ที่ดีเคารพสิทธิมนุษยชน สามารถเป็นต้นแบบการบริหารและการจัดการเรียนการสอนได้ สอดคล้องกับ Kashdan and Ciarrochi (2013) กล่าวว่า การยอมรับมีลักษณะของการยอมรับทางความคิดและความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับบุคคล และ 3) ความยั่งยืนขององค์กร หมายถึง การรักษาและดำรงอยู่ได้ในระยะยาวขององค์กรทั้งในด้านมิติเศรษฐกิจ สันติภาพทางสังคม ภัยพิบัติสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี สอดคล้องกับ สานิตย์ หนูนิล (2566) พบว่า องค์องค์กรที่ดำเนินด้านความยั่งยืนมีการดำเนินการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาชุมชนและสังคม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรมีการจัดการเรียนการสอนและการฝึกประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาที่ได้จากการศึกษา

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลให้เป็นไปตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของคุณภาพบุคลากรอาชีวศึกษาเอกชนที่ได้จากการศึกษา

3. สถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคม และให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่ายทางการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษายุทธศาสตร์หรือรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาและคุณภาพบุคลากรอาชีวศึกษาตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความเป็นเลิศของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน 5.0

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564).* https://waa.inter.nstda.or.th/stks/pub/2017/20170313-Education-Development-Plan-12.pdf

กาญจนา สุขใจ และ พา อักษรเสือ. (2563). กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาอาชีวศึกษายุคการศึกษา 4.0. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์, 8*(6), 2337-2349.

จงสถาพร ดาวเรือง. (2560). *อนาคตภาพการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2559-2569).* [วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

ธิติมา พลับพลึง. (2562). คุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานที่จบอาชีวศึกษา. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์แห่งรัตนโกสินทร์, 1*(1), 60-78.

ธนชพร พุ่มภชาติ, ธนารักษ์ สารเถื่อนแก้ว, สุทธิพงษ์ มากุล, รัตนา บุญเลิศพรพิสุทธิ์ และ สุกัญญา สมมณีดวง. (2563). การจัดการศึกษาไทยยุค 5G. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย, 10*(3), 31-38.

นิพิฐพนธ์ นันทะวงศ์ และคณะ. (2566). รูปแบบการพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน. *วารสารครุศาสตร์ราชภัฏเชียงใหม่, 2*(1), 19-37.

ปรีชา ออกกิจวัตร. (2564). *ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคการศึกษา 5.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคกลางและภาคตะวันออก.* [วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2551. (2551). *ราชกิจจานุเบกษา.* เล่ม 125 ตอนที่ 23 ก. หน้า 1-24.

ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2562). *พลิกฟื้นการจัดการศึกษาของชุมชน สร้างการศึกษาไทยยุค 5.0 อย่างยั่งยืน.* https://infocenter.nationalhealth.or.th/node/27693

มนัสฌาน์ ชูเชิด. (2565). กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์. *วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, 8*(2), 285-303.

วราภรณ์ ศรีจันทร์พาล. (2565). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก.* [วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยพะเยา.

วิทยา เจียมธีระนาถ และขวัญกมล ดอนขวา. (2560). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเจริญเติบโตขององค์กรของโรงแรม 3-5 ดาว ในจังหวัดนครราชสีมา. *วารสารปัญญาภิวัฒน์, 9*(2), 49-59.

ศิริ ถีอาสนา และเฉลิมเกียรติ ถีอาสนา. (2565). ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามนโยบายแห่งรัฐด้านการจัดการอาชีวศึกษา. *วารสารการอาชีวศึกษาภาคกลาง, 6*(1), 1-9.

สานิตย์ หนูนิล. (2566). การดำเนินการด้านความยั่งยืนขององค์กรธุรกิจในประเทศไทย: การศึกษาชิงประจักษ์บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 10*(1), 165-190.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2562). *หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง.* http://bsq2.vec.go.th/document/การพัฒนาหลักสูตร/1.pdf

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2558). *สภาพการจัดการศึกษาเฉพาะทางในประเทศไทยปี 2556: การผลิตบุคลากร สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา.* พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2554). *รายงานด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมือง.* กระทรวงศึกษาธิการ.

สุพจน์ อิงอาจ. (2563, 1 พฤษภาคม). *การศึกษา 5.0 ภาพอนาคตของประเทศไทย.* MATICHON ONLINE. https://www.matichon.co.th/education/news_2162785

อจลา ศิริเสรีวรรณ และ สุกัญญา แช่มช้อย. (2564). สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานครตามแนวคิดทักษะของคนในสังคม 5.0. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 15*(2), 171-182.

อรรถพล เสือคำรณ. (2566). การพัฒนาทุนมนุษย์ตามแนวพระพุทธศาสนาเพื่อการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์, 6*(2), 217-228.

อัจจิมา เสนานิวาส และ สรัญณี อุเส็นยาง. (2565). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อความผูกพันของบุคลากร. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2*(1), 29-40.

Andres, D. L. (2020). Engineering Education 5.0: Continuously Evolving Engineering Education. *International Journal of Engineering Education, 36*(6), 1813-1832.

Andrew, M. & George, N. S. (2022). Quality Higher Education for Sustainable Development: The Transition towards Achieving Agenda 2030 Global Goals. *International Journal of Latest Research in Humanities and Social Science, 5*(2), 8-21.

Devashree, R. (2023). *Smart Education in India*. https://www.researchgate.net/publication/368642357

Hilmawan, W. (2021). Indonesian Vocational Hogh School Readiness Toward Society 5.0. *Journal of Educational Research and Evaluation, 5*(1), 23-32.

Kashdan, T. B., & Ciarrochi, J. V. (2013). *Mindfulness, acceptance, and positive psychology: The seven foundations of well-being*. New Harbinger Publications.

Senge, P. M. (1990). *The fifth discipline: The art and practice of the learning organization*. London: Century Press.

Thailand Future Foundation. (2017). *Society 5.0: future Japanese society*. http://www.thailandff.org/post/society-5-0 (In Thai).

Hamsi, M., Agus, H. U., Mohd, H. Y., Nina, P. S., Khairul, A. J. & Fitra, P. (2023). Development of Inclusive Education Learning Design in the Era of Society 5.0. https://www.researchgate.net/publication/366916502